

2014

Zondag 26 oktober 2014 Moerzeke

3000 deelnemers, opbrengst 8000 euro

Herfstrit 2014 voorbeschouwing van de route

Is het een vlag die jouw lading dekt ?

Wat is voor jou het belangrijkste element ?

Of is het iets anders ?

Dekt die vlag echt je lading ?

Bestaat er nog een grens voor ons ? Is er nog een vlag voor ons ? Onze voorouders hebben gevochten voor die vlag, voor die vrijheid, voor onze taal. Zij hadden een vlag, maar dekt die vlag hun lading. Hun Eerste Wereldoorlog, tussen 1914 en 1918, wijzigde grondig de geschiedenis van ons land en van de hele wereld. "Meer dan welke moderne oorlog ook, leeft '14-'18 in de herinnering voort als het ultieme voorbeeld van een onevenwicht. Het is de oorlog van de 'opgeofferde generatie', opgeofferd voor iets dat achteraf niet meer zo goed te achterhalen is". Ondanks het feit dat de laatste menselijke getuigen overleden zijn, blijft deze oorlog voortleven in het collectieve geheugen van ons land. België speelde een belangrijke rol in deze oorlog, niet in het minst door de moedige weerstand van onze soldaten bij de Duitse invasie. "Poor little Belgium" had de bewondering van de hele wereld verdiend.

Stil zoekend naar die stille getuigen, net als een schuwe kat ben ik zoek naar een huis. Ieder huis heeft zijn verhalen. Spijtig genoeg is niet ieder huis een warme thuis. Want ook hier dekt de vlag niet altijd de lading? Of is het een ander element wat inhoud kan geven en belangrijker is?

Die zomer ging ik op stap, zoekend naar ... Maar ieder is stil en wil niet getuigen. Ieder bedekt zijn versie met zijn vlag.

Als bij wonder tref ik in Moerzeke dorp stille getuigen aan, zij wonen in dit prachtig kasteel. Verscholen achter een statige bomenrij in de Kasteellaan

Het kasteel van Moerzeke of kasteel Nieulant, later retraitshuis O.-L.-Vrouw Middelaars en nu vormingscentrum broeders van Liefde ligt er nog steeds vredig bij. Het kasteeldomein in de onmiddellijke nabijheid van het dorpsplein van Moerzeke met oude parochiekerk en niet ver verwijderd van de Schelde. Het kasteel ontleent zijn naam aan de familie de Nieulant die van begin 19de eeuw tot in de 20ste eeuw eigenaar was van het kasteel. Op de site vind je nog walgrachten van een feodaal hof, zijnde het verblijf van de lokale heer van de heerlijkheid Moerzeke. Over de aanvankelijke burchtheren van Moerzeke en hun verblijfplaats is heel weinig bekend. Maar nu babbel ik met een getinte kloosterling. Hij is mijn taal niet goed machtig maar luistert en vertelt over zijn voorouders. Zij hebben meegevochten in den grote oorlog. Letterlijk stille getuigen, ... na een kop koffie tracht ik hem te bedanken maar voor ik het weet vraagt hij me zeer devoot "waar is je vlag?"

Met mijn mond vol tanden poets ik de plaat niet goed beseffend dat die uitspraak mij niet zal loslaten. Rustig gaat de reis verder, niet goed wetend waar het eindigen zou of naïef gezien toch wel. Voor jullie weet ik het ieder jaar wel, een beetje toch...

Water heeft veel betekenissen, water kan je niet atdekken met een vlag. Water zet ons in beweging, geeft ons leven en doet ons denken.

Stap op en laat je meeslepen door het water...de hartrijders brengen je bij de niet geannexeerde gebieden. Ingeklemd tussen onze landsgrenzen en Westerschelde, is het een geïsoleerd gebiedsdeel. Ons eerste bezoek aan dit land was een topper

“Waar eens 't gekrijsch der meeuwen verstierf aan 't eenzaam strand,

*Daar schiepen zich de Zeeuwen uit schor en slik hun land
En kwam de stormwind woeden hen dreigend met verderf,
Dan keerden zich de vloedden van 't pas gewonnen erf.*

Van d'Ee tot Hontenisse, van Hulst tot aan Cadzand

Dat was ons eigen land, maar deel van Nederland”

Ons eigen landje, dicht Jacob Pattist in het refrein van het Zeeuws-Vlaamse volkslied.

Treffender had deze predikant het niet kunnen formuleren. Weliswaar is het volkslied in de Eerste Wereldoorlog geschreven als protest tegen de Belgische plannen om Zeeuws-Vlaanderen te annexeren, de tekst weerspiegelt ook de identiteit en trots van deze bewoners.

Dit uit zich in hun cultuur, karakter en identiteit samen te vatten in: gemoedelijker, Vlaamser, bourgondischer ook dan in het Zeeland 'van de overkan't. In hun genen zit bovendien de eigenzinnigheid en mentaliteit die ook eilandbewoners eigen is. Teveel Zeeuw om Vlaming te zijn, teveel Vlaming om Zeeuw te zijn.

Maar dé Zeeuws-Vlaming bestaat niet, zegt men, met een verwijzing naar de verschillen in leefwijze, geloofsovertuiging en zijn dialect. Aan de ene kant is de volksaard wellicht wat gemoedelijker dan aan de andere, de een klapt mogelijk wat sappiger dan zijn buurman verderop, verstaan doen Zeeuws-Vlamingen elkaar altijd.

De oorsprong van die verschillen is eveneens geografisch te verklaren.

Zeeuws-Vlamingen zijn grensbewoners, altijd geweest. Historisch is Zeeuws-Vlaanderen verdeeld in drie 'landjes': dat van Axel, van Cadzand en van Hulst, ooit van elkaar gescheiden door uitlopers van de zee. Pas met de inpoldering in 1952 van de laatste zeearm de Braakman vormt Zeeuws-Vlaanderen een geheel, met in het landschap vele kreken, doorgaans als restanten van een ver verleden. Karakteristiek voor Zeeuws-Vlaanderen zijn dan ook de talrijke dijken en dijkjes, ooit in gebruik als zeewering, nu parels in de natuur met populieren -waaibomen- als windvangers. Zeeuws-Vlaanderen vertegenwoordigt boeken vol met historie en kletterende wapenfeiten. Van d'Ee tot Hontenisse, van Hulst tot aan Cadzand toont het platteland sporen van het verleden. Wie goed kijkt, ontdekt vestingen, forten en linies met inundatiesluizen en ook vele tientallen grenspalen en -paaltjes, ogenschijnlijk willekeurig in het landschap.

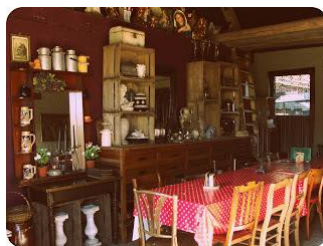
Vlaanderen heet. Dat is een herdenking, beter gezegd misschien: een grenzeloos feest, waard. Wij gaan er voor jullie motorrijders alvast een feest van maken. Wees gerust !!!

Een feest is het altijd met die sappige, gemoedelijke volksaard in een warm jasje. Waar anders vind je dit dan bij waardin Gina. In haar huiskamercafé voel ik dat de vlag de lading dekt. Ik voel me tussen haar grappige, sappige dialect thuis. Dit kroegje draagt de geschiedenis van de huiskamercafé'tjes verder uit.

Huiskamercafé'tjes had je in de dorpen bijna deur aan deur in de eerste helft van de vorige eeuw. Meestal dreven de vrouwen dat kroegje. De opbrengst was een aanvulling op de verdiensten van de heer des huizes. Het café diende verder als een soort levensverzekering, voor het geval de man vroegtijdig de dood vond. In de hoek van de kamer was een kleine toog met wat glazen. Vaste klanten kwamen steevast via de achterdeur binnen. Bij grote drukte nam je er zelf je drankje. In de jaren zestig en zeventig van de 20e eeuw zijn de meeste huiskamercafé's opgedoekt. Maar Het Verdrongen Land, waar de bezoeker zich minstens vijftig jaar terug in de tijd waant, staat er nog steeds. Het hele interieur ademt de sfeer van de tijd van toen.

Vanuit een hoekje kijk ik toe, genietend. Een warme goeiedag krijg je altijd van de waardin. Hier voel je nog dat het op 't gemakske mag. Hier voel je nog dat er 'n ziel zit, hier mag je zitten en kijken. Hier krijg je nog een kaart in het dialect. Waar zie je dit nog ? Hier merk je dat de vlag de lading dekt. De oude liedteksten aan de wanden - en de binnenkant van de toiletdeuren. Waar mag dat nog ? Alles vormt samen met allerlei spulletjes uit grootmoeders tijd het ideale decor om te komen 'onthaasten'. Of, zoals Gina het uitdrukt: "*Als je naar ons huiskamercafeetje wil komen, neem dan de tijd. Net zoals vroeger... op 't gemaksken.*"

Een zwaluw maakt nog geen lente is hier letterlijk van toepassing. Kijk maar eens goed rond. Tot op de Herfstrit ??????????????????

De Vlaamse Vereniging Autisme en de hartrijders hangen hun vlag al uit en kijken reikhalzend uit naar jullie warme welkom...